

De Grote of Onze Lieve Vrouwekerk te Tholen

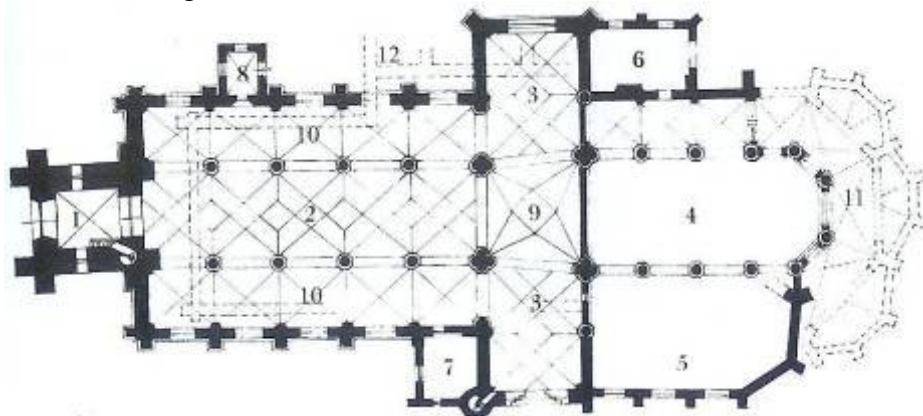
Over de oorsprong van de Grote Kerk is niets bekend. Zeker is dat er in de 13^e en 14^e eeuw een kerk heeft gestaan op de plaats van het huidige middenschip. Deze is omstreeks 1360 gesloopt. Vermoedelijk is met de bouw van de huidige kerk circa 1404 begonnen. Mogelijk is het ontwerp van de kerk van de uit Brussel afkomstige Evert Spoorwater, een bouwmeester die in de Nederlanden betrokken was bij de bouw van bijna alle kerken in Brabants gotische stijl.

Enkele afmetingen:

Hoogte toren 49 meter; zuiver vierkant van 8.50 meter
Kruisbasiliek 67 meter lang. Breedte middenschip 18 meter. Hoogte 24 meter.

In de toren hangen drie klokken uit 1627 waarvan de grootste 959 kg. weegt.

Plattegrond van de kerk

1. Toren
2. Middenschip
3. Transept
4. Koorkerk
5. Zuidkoor
6. Consistorie
7. Librije
8. Noordportaal
9. Viering
10. Zijbeuken
11. Straalkapellen
12. Fundamenten kerk van 1360

Op deze foto ziet u de koorkerk met het zicht op het oosten

Links een zuil die met meekrapverf is beschilderd en op deze zuil staan ook resten van oude schilderijen

Aan de noordzijde van de koorkerk is de consistorie aangebouwd, in de stenen dwarsbalk boven de ingangsdeur staat:

“Consistorium, Pax Intranibus, Ao 1638”
(Vrede voor hen die hier binnen gaan)

Ook in de koorkerk ziet u een bord met daarop geschilderd de Tien Geboden.

Volgens overlevering is dit bord na het vergaan van de stad Reimerswaal in Tholen aangespoeld.

Archiefonderzoek heeft echter aangetoond dat de uit Reimerswaal afkomstige schilder Ingel Jooszn. Mol het paneel in 1581 voor de Grote Kerk heeft geschilderd.

Aan de andere zijde van het bord staan enkele geloofsartikelen.

De Grote of Onze Lieve Vrouwekerk te Tholen

Het enorme wandbord uit 1755, dat tegen de scheidingsmuur is geplaatst tussen het transept en het koor, heeft waarschijnlijk na de reformatie eerst dienst gedaan als houten scheidingswand

Op het wandbord is de tekst van psalm 122 aangebracht

Aan de afbeeldingen op de sarcofaag (rechts van u) ziet u de gevolgen van de Beeldenstorm tijdens de Reformatie door de afgehakte hoofden

Komt u vanuit de koorkerk in de kerk dan ziet u rechts eerst de door Adam Hartman in 1648 gemaakte preekstoel en het uit dezelfde tijd stammende doophek, dat de ruimte om de kansel omsluit

Bij de restauratie van de kerk zijn in 1948 in de grafkelder van het Thools Magistratengeslacht Van Vrijberghe de gemummificeerde stoffelijke resten van 21 personen aangetroffen. Door de klimatologische gesteldheid van de grafkelder zijn deze stoffelijke overschotten niet vergaan. Van 14 mummies zijn foto's gemaakt

Beslist bezienswaardig zijn de ruim honderd grafzerken, waarvan de oudste van 1421 dateert.

Tijdens de Franse Revolutie in 1798 zijn slechts enkele grafzerken ontkomen aan het afhakken van de wapenschilden.

Ook zijn toen uit de kerk verwijderd de rouwborden met de geslachtswapens van de aanzienlijken zoals rechts het rouwbord van Mr. Johan van Grypskercke

De grafzerk links uit 1590 staat tegen de ondermuur van het zijschip van de preekkerk en is een van de weinige die gespaard is gebleven.

In de hoeken staan de zinnebeelden der Evangelisten afgebeeld

Het monumentale orgel tegen de westkant van de kerk en de torenmuur is gebouwd door de Gebr. Van Dam en stamt uit 1832.

Oorspronkelijk heeft het orgel in de Galileërkerk in Leeuwarden gestaan en is daar uitgehaald vanwege de sloop van het kerkgebouw en verkocht aan de Hervormde gemeente van Doesburg. Door de oorlog 1940-1945 is het daar nooit opgebouwd.

Begin jaren 50 is het aangekocht door de Hervormde gemeente te Tholen en de herbouw was in 1955 voltooid. Het 29 registers tellende orgel is laatstelijk gerestaureerd in 1992 – 1993 door restaurateur S.F. Blank en is een gewaardeerd instrument onder de bekende Nederlandse organisten